

ZORA

ČASOPIS ZABAVI i PODUKU.

Pregled. Iz Hamleta II. 2. — Bolna ljubezen. — Ptičar Blažič. — O Shakespeare-ovem Hamletu. — Barnum. — Listnica. —

Hamlet, kraljevič Danski.

Žaloigra v petih dejanjih.

Zložil Viliam Shakespeare, iz angležkega poslovenil Dragotin Šauperl.

Drugo dejanje.

Drugi prizor.

(*Hamlet nastopi čitaje.*)

- Kraljica.* Kako otožen grede sem in bere!
- Pol.* Proč, prosim vaju, proč oba od tod!
Ogovorim ga brž; dovolita!
(*Kralj, kraljica in spremstvo odidejo.*)
- Pol.* Kakó se vam godi, kraljevič Hamlet?
- Haml.* Dobro, hvala Bogu!
- Pol.* Ali me poznate, kraljevič?
- Haml.* Izvrstno dobro; vi ste ribič.
- Pol.* Nikakor ne, moj kraljevič!
- Haml.* Tedaj pa želim, da bi tak pošten mož bili.
- Pol.* „Pošten?“ moj kraljevič!
- Haml.* Da, gospod; zakaj pošten biti se pravi v sedanjem času: izvoljenemu biti izmed deset tisoč mōž.
- Pol.* To je gola resnica, moj kraljevič!
- Hawl.* Zakaj če solnce žužkov v mrtvem psovi izvali — boginja, ki mrlino poljubi! — Ali imate hčer?
- Pol.* Imam jo, moj kraljevič!

- Hamł.* Ne dovolite jej na solnce hoditi! Spočeti je blagoslov, pa ne tako, kakor bi vaša hči spočeti mogla. — Prijatelj, varujte se!
- Pol.* Kaj hočete s tem reči? (Sam za se:) Vselej na mojo hčer meri: in vendar me iz prvega ni poznal; rekel je, da sem ribič. Daleč je zabredel, daleč! in gotovo, v moji mladosti je tudi mene ljubezen brž ko ne do zadnjega prigorevala, celó podoben sem bil temu tukaj. Hočem ga zopet ogovoriti. — Kaj čitate tukaj, moj kraljevič?
- Hamł.* Besede, besede, besede!
- Pol.* Kaj sodržujejo, moj kraljevič?
- Hamł.* Kdo?
- Pol.* Menim, kaj obsegajo knjige, v katerih čitate?
- Hamł.* Obrekovanja, gospod! Zakaj ta zviti satirik piše: Da imajo stari možjé dolge brade; da so jih lica gubava; da se jim iz oči vlačí gosta ambra in smola; da pogrešajo obilno bistroumja, in da imajo zeló slaba ledja. Vsega tega, gospod, sem sicer dobro in močno prepričan; toda mislim, da je nepošteno, vse to tako zapisati. Zakaj vi sami, gospod, bi zopet v moja leta prišli, ako bi kakor rak nazaj lezti mogli.
- Pol.* (Za se:) Če je to tudi norost, vendar ni brez smisla. (Glasno:) Ali nočete iz zraka iti, moj kraljevič?
- Hamł.* V svoj grob?
- Pol.* Res da, to bi bilo iz zraka. — (Za se:) Kako prepričevalno mnogokrat odgovarja! sreča, katero norost dostikrat dostigne, med tem ko jo um in zdrava pamet le težko vselej imata. Zapustil ga bom, in si prizadeval, da se brž z mojo hčerjo snide. — Moj častitljivi kraljevič, ponižno slovo vzamem od vas.
- Hamł.* Vi ne morete od mene ničesar vzeti, gospod, kar bi vam rajše prepustil, kakor svoje življenje, kakor svoje življenje, kakor svoje življenje.
- Pol.* Zdravo, moj kraljevič!
- Hamł.* Ti dolgočasni stari neumneži!
(*Roženkranc in Gildenštern nastopita.*)
- Pol.* Vidva iščeta kraljeviča Hamleta; tukaj je.
- Rož.* (K Pol.) Z Bogom, gospod!
(*Polonij odide.*)

- Gild.* Moj častiti kraljevič!
- Rož.* Moj predragi kraljevič!
- Haml.* Moja izvrstno dobra prijatelja! Kaj delaš, Gildenštern?
A Roženkranc! Dobra pajdaša, kako se kaj imata?
Kako se vama godi?
- Rož.* Kakor pač po navadi majhnim, slabim ljudem.
- Gild.* Sva srečna, ker presrečna nisva; kukma
Na kapici furtuni nisva.
- Haml.* Pa tudi ne njeni podplati?
- Rož.* I to nisva, moj kraljevič!
- Haml.* Vidva bivata tedaj okoli njenega pasa, sredi njene
blagovoljnosti?
- Gild.* Res, da nama skrivoma ugaja.
- Haml.* V skrivnem krilu sreče! O zelo resnično; saj je vlačuga!
— Kaj je novega?
- Rož.* Ničesar ne, razun da je svet pošten postal.
- Haml.* Tedaj se sodnji dan bliža. Pa vajina novina ni resnična.
S čem sta, moja dobra prijatelja, fortune razžalila,
da vaju sem v ječo pošilja?
- Gild.* V ječo, kraljevič?
- Haml.* Dansko je ječa!
- Rož.* Tedaj je ves svet ječa?
- Haml.* Velika, v kateri je mnogo predelov, shramb in temnic;
Danija je med najhujšimi.
- Rož.* Midva ne misliva tako, moj kraljevič!
- Haml.* Ne? tedaj ni nobena za vaju; zakaj samo po sebi ni
nič niti hudo niti dobro; še le mišljenje napravi to;
meni je ječa.
- Rož.* Tedaj dela to vaša častiželjnost: Danija je preozka
vašemu duhu!
- Haml.* O Bog! lahko bi bil v orehovi lupini vklenen, in mislil
bi, da sem kralj neskončno prostornih krajev, ako
bi le teh hudih sanj ne imel.
- Gild.* In te sanje so po pravem le častiželjnost; zakaj res-
nično bistvo častiželjnosti je le senca prevarljive
sanje.
- Huml.* Sanja sama je le senca.
- Rož.* Gotovo! toda meni se zdi častiželjnost tako lahko in
vetrovno blago, da je le senčina senca.

Haml. Tedaj so naši berači trupla, in naši kralji in nogati junaci sence beračev. Pojdemo na dvor? Zakaj, pri moji véri, jaz ne znam modrovati!

Rož. }
Gild. }

Pripravljena sva storiti po vašem povelji.

Haml.

Nič takega! Nočem vaju samim svojim služabnikom pridružiti; zakaj, da z vama kakor pošten mož govorim, moje spremstvo je strašno. Pa da ostanem na lepo pripravljeni cesti prijateljstva: kaj delata v Elsinoru?

Rož.

Vas obiskujeva, kraljevič; ni drugega vzroka.

Haml.

Jaz reven berač! še hvaležnosti pogrešam; toda zahvalim se vama, in gotovo, draga prijatelja, moja hvala je pol vinarja predraga. Ali niso po vaju poslali? Je-li to vajno lastno nagnenje? Je-li vajin obisk prostovoljen? Pojdita, pojdita, delajta zvesto z menoj! Tedaj recita, odgovorita!

Bolna ljubezen.

Novelata v pismih.

Sp. Tavčar.

(Dalje.)

V decembru. — — —

Sneg je pobelil strehe i ostra burja brije od severa. Po zemlji pa je hodilo božje dete, ter obiskavalo nas trpine. V hiši bogataševi je bilo, ter sejalo v srca dobrosrčnost i milobo, stopilo tudi v vmazano čumnato bolnega delavca, mu razgladilo skrbeče proge na potnem čelu, ulilo mu v srce tolažbe i miru. Ali to je bilo po noči, mi ga nismo videli, samo zjutraj, ko smo se prebudili pri bučanji zvonov — bila nam je duša pokrepčana i dejali smo radostni: mali Jezus bil je pri nas! — Mir ljudem na zemlji!

Božič je. Tudi v moji visoki izbi je napočil, ter mi prinesel ljub dar.

Ko sem se prebudil, prišlo je tvoje pismo i pa mala knjižica. „Pismi zložil Boris Mirán.“ V zlatu vezane. Hvala ti, draga duša! Še isti trenutek sem se vtopil v nje. Na zemlji bil pa je božič i veselo so peli zvonovi. Kako da mi je bilo?

Spominjaj se naših gora. Kolikokrat lazila sva v sladkem miru po tih gozdovih, motila tu prebivajoče pevke, da so se boječe ozirale po predrznih tujcih. Ali tu v najtemnejši senci šumljal je izpod skale vir,

med zeleno travo hitel navzdol, ter vabil žejne nas. (Veš tudi, kako sva po gorjansko padla na zemljo, ter pila kot ljuba živina prijetno hladilo.)

Tako mi je bilo; žejen sem bil. Blôdil sem vže dalj časa po gozdu slovenske modrice, ter iskal brez vspeha krepčajočega vira. Tu pa mi je pritekel v pogorski čvrstosti!

Pripoveduje pa se, da v pogorjih lazijo kače, ter iščejo studence, v katerih si kopljejo vitka luskinjata telesa, odlagajo strup v njih valčike, kateri ostane kot zelenoleskeči madež na čisti vodi. Truden popotnik pa pije bolezen i smrt.

„Kaj mi mar je domovina,
Kaj mi slava mar i čast?
Ti si moja — domovina
Ti si moja sladka last!“ —

Dekle, ti si moja domovina!

Prijatelj! prijatelj! ali ni to zeleni madež, gadji strup, kateri plava na čvrsti vršini?

Vsaj vem, da delam krivico domoljubnemu geniju Boris Mirana! *) Ali za danes vzela mi je ta pesmica božično veselje, radost.

Vsaj naj bi pesniki, ta srčna kri naroda, ti blagoslovljeni jegovi proroki, pazili, da ne osenči se jim domovinska ljubezen!

Nimam pevske žile, ali ko bi jo imel, posvetil bi jo domovini: naj je v revščini, naj je v zaslepljenosti, v temoti, ljubil bi jo vestno, ter nje slavo (če tudi prihodnjo) razglašal od juga do „sivega Triglava!“

Pesniki morajo biti svitli kot dijament, če ne, se narod pohujša i sejali bi drakonove zobé, kateri poženo kmalu v srdita stebala.

Radoslav.

Splošno živim zadovoljno. Pri Z. sem se v domačil. Bil sem vže tudi na večernih veselicah ondi. Ali zgodila se mi je nezgoda! Menim da sem v dobrem mnenji hišne gospe precej nizko padel, ko se je uni dan skazalo, da ne znam plesati. A ni škoda? —

S svojim učencem imam težave. Kađar je hišna mati kje v mestu, pride k uri tudi — Avrelija! Bratu pa je ta vže tako malo po godu — si lahko misliš, koliko da se tedaj naučimo. Milo zrem po latinski slovnici ali po geografiji — ali toliko imata povedati, toliko povprašati. Človek nima trdega srca i — ura mine!

* * *

V prosenci. — — —

Mraz je vendar nastal, strehe so pobeljene i pod nogami ti škriplje. Sedaj se zopet častita peč i ogenj! Le žali bog, da jih toliko ljudij nima.

Ali če je zunaj zima, ima pa tak bogatin spomlad v svoji palači, mislil sem, ko sem stopal po (tebi vže znanih) stopnicah navzdol. Na levi i

*) Mi omenjeno pesen sodimo menj ostro.

na desni stale so posode s cvetjem, i prijeten duh se je širil iz njih. Denar je mogočen faktor, sila mogočen!

Čez lopo pihala je sapa ter menda vgasnila luč pri stropu. Mračno je bilo v nji. V znožji stopnic stiskala se je k steni zahaljena ženska, bel pajčolan pokrival ji je lice. Hotel sem mimo.

„Gospod Radoslav! dejal je tresoč glas.

Dasi ravno govorila je zamolklo, poznal sem ta glas i začudjenja postal.

„Kaj je vaša želja, gospica Avrelija?“

Ali ni mi odgovorila, le hitela je pred mano iz veže na prostorno dvorišče. Bilo je štirioglato i v njegovi sredi bil je vodomet, katerega žarek pa ni tekel. Voda v kotlji bila je zamrznila, da se je videla kot srebro. Tu sem je hitela, ter se vsedla na nizki zid, kateri je obdajal dvoriščno jezerce.

Luna je sijala, ali le na visoko streho padali so jeni žarki, da so se sneženi kristali čarobno blesketali. Nikjer ni bilo videti človeka.

Strmeč stal sem pred molčečim dekletom, katero je boječe skrivalo nekaj v svojem naročji. Zdelo se mi je, da se ji je treslo telo, ko je pričela govoriti.

„Gospod Radoslav, pravili ste mi o svoji domovini, o jeni hladnih gorah i cvetočih kostanjih.“

Zastala ji je beseda, potem pa je izdihnila:

„Hotela sem vam nekaj povedati, leži mi na srci, v duši!“

Zapazil sem prav dobro, kako se je stresla i zdelo se mi je, da ji je gorel pod pajčolanom obraz.

„I kaj je to bilo, gospica?“

„Kaj da je to bilo; kaj da je to bilo?“

Povzdignila je k meni veliko oko, ter nadaljevala:

„Da bi hotela bivati pod temi duhtečimi kostanji, spat i v njihovi senci, da bi sapa stlala na me bele cvetove. To si želim i prašala bi vas, ali bi ne hoteli z mano?“

„Ali bi ne hoteli z mano?“ pridejala je tako tiho, da sem komaj razumel te besede.

Razprostrla je obleko i pred očesi se mi je zalesketalo. Imela je polno naročje dragocenjenega kinča, kateri se je čudno sivo lesketal.

Strah me je bilo tega bleska! Avrelija pa je po časi dejala črne roko-vičice iz belih rok, ter pričela ž njimi s slastjo mešati po bogatem zakladu. Povzdignila je obraz k meni, skozi belo tkanino zrl sem ji globoko v dašo.

Bral sem v nji vso svojo nesrečno bodočnost, svoje prokletstvo; bral sem v nji svojo revščino, bral sem v nji malo besedi, o katerih se je sukalo moje življenje, kot se suče zemlja krog svoje osti.

Malo besedi! malo besedi! ali moja zgodovina!

„Prva me je rada imela, oj bog ve! tako rada, kot svojo srčno kri (s katero mi je dala življenje) — ali morala je prezgodaj umreti; druga pa bi me bila tudi ljubila — ali ta me ni smela! Ta me ne sme!“

„Leta me ne sme!“ v gorečih črkah pogreznile so se te besede v trpečo mi dušo, videl sem jih na visokem azuru, med zvezde vpletene, ko sem pomoči iskaje obrnil obraz proti njemu, zrl sem jih v najtemnejšem kotu dvorišča plapolati v ognji, kot Belzacar svoj „mene, tekel, fares.“ —

Letá me ne sme!

Dekle pa je še zmiraj upiralo svoje oko na me. Ali nisem odgovoril, molčal sem. Kaj sem ji tudi hotel povedati?

Trepetaje vrgla je tenko belino čez vlase, da sem videl popolnoma žareči obraz.

„Vi nočete, vi nočete!“

I okoli rudečih ustic ovil se ji je mehak smehljaj, pa pri priči je zginil. Oko pa se ji je napolnilo s srdom.

„Vi nočete? Tudi dobro!“

Urno je vstala, jemala iz naročja kinč za kinčem, ter ga burno metala na led. Kako so se koralde razletevale i kot male iskre švigale po svitli vršini. I ni jenjala poprej, da je izpraznila svoj zaklad, ter ga razbila. Kaj sem hotel početi? Bila bi me tudi ljubila ali leta me ni smela!

Ali kmalu so jo zapustile moči, zgrudila se je na prejšnji sedež, stiskala male svoje pesti, se zvijala, kakor da bi iskala, nad čim bi izlila svojo jezo, dokler se ni pričela (kakor navada) ihteti. Hotelo se ji je srce v solcah raztopiti.

Ko se je umirila, prijel sem jo za belo roko, ter jo peljal proti poslopju.

„To je bolna ljubezen, Avrelija, prav zelo bolna ljubezen!“ dejal sem.

„I njeno zdravilo — očetovo ljubezni polno ognjišče!“ Ni se branila, še se je ihtela i nič mi ni dejala. Brez besede ločila sva se v znožji stopnic.

„Njeno edino zdravilo očetova hiša!“

Pobesila se ji je bleda glavica na kipeča prsa, počasi je stopala kvišku med zelenim oleandrom, ter si brisala z belim batistom zajokane očesi. Ko mi je izginila izpred pogleda, zapustil sem tudi jaz bogato palačo, ter se podal v svojo revščino, v svoje četverto nastopje.

Nebo je bilo jasno, ali neusmiljen mraz je vejal čez ulice!

Radoslav.

* * *

V svečanu. — — —

Spomlad bode prišla, prijatelj, spomlad s svojim cvetočim licem — i jaz ne bodem vesel. Kako tudi po tako bolni ljubezni, katera se je bila

tudi mojega srca polastila. Res je, zidal sem vže zračne gradove, zibal sem se vsak večer v zlatih sanjah, predno da se mi je vlegel spanec na trudne obrvi. Vse sem se bil premislil, kako da jo hočem izgojiti, voditi, kako da bodeva živela z eno dušo. Ali sedaj izruval sem vsa ta zelišča iz srca, ki je tako prazno, tako pusto. I še ni oblačka na daljem nebu, da bi mi naznanjal plodnega dežja.

Zopet sem pri svojih knjigah, pri arabskih čerkah i slovnica! — —

Tu v sredi pisanja prerušil me je čuden obisk. Z ropotanjem i hruščem odprl je nekdo vrata moje sobe i vže med njimi kričal:

„Vaš sluga, gospod Radoslav!“

S strmenjem odprl sem oči. Bila mi je čisto neznana vojaška oseba. Bela lica, črne obrvi i brkice pod nosom dejale so mu lep pogled.

„Vi me ne poznate, dejal je smeja je, ter odpasal sabljo i jo vrgel na posteljo, pa vsaj kako tudi? Nekolikrat sem vas videl pri Z-jevih zvečer i če se ne motim predstavili so me vam tudi, a pozabili ste! Lahko umim! lahko!“

(Povedati ti moram, pa vsaj bodeš vže sam slutil, da odpovedal sem ure pri Z.)

„Pogledite, nadaljeval je, ter si lahko pripravil stol, jaz sem ta i ta, nekako sorodnik Z-jevih, nekoliko vojak i sedaj tudi — ali poprej moram vas pripraviti, najpoprej, kakor bi se reklo vojaško, pridem s topovi, da vas omamim, potem še le z bodali!“

„Ne delajte si toliko skrbi, govoril sem, rad vam vstrežem, ako je v mojih močeh!“

„Vaš pokorni sluga, kaka radost! Pa pogledite mojo nemarnost! Prosim zapalite si eno!“

„S tugo vam izpovedam, gospod lajtenant, da ne pušim“.

„Ne pušite? Moj mili Bog, ali dandanes še žive takovi mladi ljudje? Pa brez zamere, gospod Radoslav, vsaj vidite, da sem vojak i takemu morate vi civilisti vžek aj odpustiti. Smo nekoliko nagli, nekoliko osorni (i tu pogladil si je s slastjo lepe vredene lase, kot bi hotel reči, drugi morda, ali jaz ne), ali v sreči — prav pošteri dobri ljudje!“

„Res je, res! radostno vam pritrdim!“

„Zatoraj mi bode tudi dovoljeno malo zakuriti, jelite?“

I zapalil si je, ter spuščal goste oblake dima iz ust i skozi nosnice.

„Tako sedaj sem še le pripravljen. Na delo torej!“

„Čisto vaš sluga!“

„Hvala, hvala! i ozrl se je po sobi, pričnimo torej! Pa vendar gospod Radoslav! prav iz srca rekoč se je pa vendar le tale vaš učenjaški stan proklicano žalostno tužen! Kot bi vrgli človeka tje v erdeljske garnizije!“

„Vsak stan ima svoje težave!“

„Prav, prav, še celo vojaški! Ali sedaj bodem pričel. Priporočeni ste mi od gospoda Z.“

Naredil sem poklon.

„Dobro priporočeni! Pogledite, jaz bi rabil nekaj tacega, kar vi meščanske krvi verze imenujete. Da res verzov bi potreboval i tu ste, kakor se mi je pravilo —“

„Tu sem jaz dober kovač, ali ne gospodčastnik?“govoril sem grenko.

„Moj Bog! dejal je hladnokrvno, kdo hoče pa tudi vse znati?! Naše življenje je tako kratko, mladost hitro preteče. Vsak svoje: jaz sučem orožje (i pogladil si je brke) vi pa sučete, ali pardon! vi delate verze! Ali pomagajmo si eden drugemu!“

„Moja pomoč vam je gotova“ — —

„Kako veselje! torej je ta reč dognana! dobro!“

I vstal je, si opasal orožje i vže mi je hotel roko podati, ter odide ko sem ga opomnil, da bi rad vedel, za kakovo priložnost da rabi verzov, da bi se ravnal potem.

„Sveta Marija! vskliknil je strmeč, kako sem pa danes pozabljiv!“ Zopet je odpasal znamenje svoje veljave i na novo „zakuril“.

„Kako da bi pričel? Pa vsaj smo med sabo, možaka kali ne? Vidite torej! prišla se me je želja svojo sabljo združiti z deviškim vencem. Ni dobro človeku samemu biti, tudi vojaku ne!“

„Imel sem tovarša, gospod Radoslav, pričel je, oj nebesa! koliko šampanjca sva posrkala, kako so pokazali zamaški! Ali nazadnje si je pa le dolgo časa — ta revež! — razbil črepino. I vidite, takov človek se mi smili!“

Potihnil je, ter spuščal okroglo, valčikaste dimčke v zrak, potem pa je prišel lahkodušno k morali: „Ni torej dobro človeku samemu biti!“

„Pa kaj bi dolgo časa okoli brodil, rekel je, na kratko zaročiti se menim“ z gospodičino Avrelijo. Poprej se je branila ali sedaj se je trdnjava počasi podala! He! he!“

Kri mi je plula k srcu.

„Zelo sem radosten, vam srečo voščiti, spregovoril sem zamolklo.

„Hvala, lepa hvala! torej sva ob kraji!“

„Gotovo!“

„Tedaj čav! čav!“

Odpravil se je rožljaje. Tiho sem pristopil k oknu, ter hladil vroče lice ob mrzlo steklo. Kaj sem pisal? da poruval sem to zelišče iz srca, čutim, da pisal sem laž — ostala je še redilna korenina, i sedaj pognala je zopet svoje mladike. Moja dušica! i takemu človeku boče prišla v roke, takemu človeku, kateri plava kot pena na površini življenja!

Kakor listje letimo iz naročja večne stvarnice i piš osode raznese nas po širni zemlji; tu pa obvesimo ali med bodečim trnjem ali v meh-kem mahu, ali pa pademo na trdi kamen.

Jaz sem padel na kamen!

Radoslav.

(Konec pride.)

Ptičar Blažič.

Jesensko-zimski obraz.

Spisal J. Ogrinec.

(Dalje.)

Drugi dan na vse zgodaj Blažič zadene kupljeno past čez ramo, vzame sabo tudi še pest spet napletenih zanj, potem kolobarec rumene žice in tako otovorjen hitro roma proti brlogom lesičjim. Potoma, to se vé, skoči pogledat, če je pod studenčevim hribom morda kaj vjelo se. No, to vidi reči! Ob prvem količi z odtrgano zanjko vse polno raztresenega, okrvavljenega perja — brinovkinega — koj ga spozna! He, vjela se je bila, pa prej, ko on, oprežal in pobral jo je zversk tihotapec in pogostil se ž njo! Ti mrhovec, da bi mu gobec se skrehnil! — Kaj če? — Zasadil nov količ in pozorno pobere vsako peresce, da ne bode plašilo. Pogleda dalje. Glej no! Druga, tretja in še ena zanjka — odgriznena je, in mejice vse povaljene! No, to je spakovala se tu neka ostrozoba žival! Podlasica, dihur, ali veverica, kali? Popraviti mora, ne kaže drugač! Zasadil nove količe in poravna poleg mejice. Z visoke jelke začuje neko škrbljanje. Ozre se in zdaj vidi, o glej — med kosmatimi vejami košatoprepo, temnikasto žival, kako radovedno in posmehljivo pazi doli na njega! Ta je bila, ta mrcina! Blažič razjarjen popade oklješek pa ga srdito zapodi kvišku, da kar zaječi po vejevji. Hop! plane žival po vejah in pokaže mu rep. Toda pozna jo pa zdaj! Pod vratom z rumenkasto liso — kuna polesna! Oh, ko bi jo dobil! Lep denar bi potegnil za njen meh! Pomišljuje. Pade mu v glavo. Naredi iz žice zadrigo pa jo razpne čez oglajno stezico. Morebiti, da le privohni todi in se vjame.

Zdaj nemudoma hiti v Rova. Kakor je pričakoval, vse tako. Pred glavno, včeraj najbolj zapomnjeno luknjo razhojeno vse. Na urodu razgrebe toliko jamico, da se past dobro prilèže vanjo. Priveže jo z žico ob korenino, razpne jo in nastavi, potem z rahlo prstjo zaspe, vedóč, kako lokava je lisica. Tako. Zdaj, pa brž proč, zakaj, ako bi on predolgo ostajal ob luknji, navzela bi se preveč duha po človeku in lisica — ima dober nos!

Doli pod hribom teče potok; časi kaka vidra lazi ob njem. Pogledat velja. Res, komaj pride v plitvo strugo potokovo, zapazi že stopinje

po blatnem nasipu. Glej, poleg je otel zakraj! Morebiti je vidra notri skrita. Ulomi dolgo leskovko in brž začne dregati pod breg. Na enkrat — puh! šine prava, živa vidra izpod kraja in po strugi naprej. On urno za njo. Tekom pobira kamenje, luča in klešti in copota po vodi, pa vse je zastonj! Zdaj jo vidi, zdaj je ne vidi, na zadnje ostane mu skrita, sam ne vé, kje. Nekaj časa jo išče še in dreza za njo, potem ves spehan in omagan odjenja pa raje pod najprilicnejšim podbrežjem nastavi žičasto zanjko. —

Po teh preteгах se že okrene na pot proti domu, ko nenadoma tik mimo njega po stezi prisopihava velika lesica in na ravnost rine proti Rovom. Blažicu glasno utriplje srce. V tistem pa tudi že znani mu je pes evileč priteče po sledu za njo. Zdaj nij, da bi človek premišljeval in pa stal. Kaj velja, da gonjena lesica pojde v rov in da nastavljena past jej pokaže zobe! Blažic se omaje in v eni sapi tudi drkne navkreber v Rova. Kakor bi nesel ga veter, dere čez grm in strm. Blizu vrha in nastave na enkrat čuje neko cviljenje in nemirno pretezanje, ob enem pa tudi, — kaj je to? — rahlo človeško vzdisanje! Blažiču od neznanega slutjenja in neizmerne pričakovanja že omagujejo noge, kri se mu trdi in vendar požene se še čez zadnji robič. Zdaj vidi — o sveta pomagalka! V njegovi pasti — živo žensko telo, kali? „Za sveti križ božji!“

„Joj mene, joj!“ kliče s tenkim, boleznim glasom in ob tleh vije z rokami.

„Kaj pa je, kaj? Ali lesica? Za kriščevo voljo!“ zavpije Blažič priskočec tje.

„Past me je vgrabila, oh mi pomagaj!“ vsklikne mlada dekle.

„Moj bog! sem mislil, da lesica“, pravi Blažič ves obupan. Hipoma spovznavši, kaj in kako je to dogodilo se, poklekne, zgrabi past in migoma jo razkrene, da dekle izmakne svoje vjeto koleno.

„Oh, nikar ne zameri! — Ali te kaj hudo boli, kaj hudo?“ poprašuje Blažič zelo sočutljivo in roka njegova nagiboma gladi in boža njeno nogo. —

„Čaj, kakšno imaš rano“, pristavi naravno, nepomislec, da ima mlado sramežljivo dekle pred seboj, in hoče že malo privzdigniti nje krilo ob členih.

„O saj nij tako hudo! Past je zagrabila ta zvezek protja, ki sem ga položila nanjo. Zato je mene le rahlo držala“, pripoveduje pol veselo pol osupujeno dekle pritiskaje si krilo na nogo.

„J, nikar ne zameri“, — začne spet Blažič, ko si bolj oddahne, — „Jerica, i kako je pa to bilo, da si ti tukaj“ —

Jerica precej zarudi v obraz, ko čuje, da ta neznanec jej mladenič jo naziva po imenu, vendar mu dosti trdno odgovori:

Stari materi teče iz noge, pa so poslali me iskat potočnega protja za obvezilo. Vračajoč se tu mimo, zagledam našega psa tako tiščati in kopati v to luknjo. Radovedno, kaj je, stopim sèm, počenem in“ —

„In — aha, jeli, pa sprožiš past, ko je nijse videla, pa si vjela se, vstrašila se!“ hiti Blažič sam razrešat si uganjko in brž sočutno pristavi:

„Oh, ali te kaj hudo boli, hudo? To mi povej po pravici!“

„Ne vem — res, ne boli me ne, nič menda“, pravi ona nekaj razbegana, in pobira raztrošeno protje po tleh.

„No, to je vendar dobro, da nij kako drugač te prijela in hujše všcipnila past. Žal mi je — bog ve v nebesih, da sem le lesici nastavil, ne tebi, Jerica“, pravi Blažič in pomaga jej pobirati protje.

„Verjamem“, meni ona ljubo in dobrovoljno smehljuje se.

„Glej, ob protje si tudi! Vsega imaš raztrošenega. Jaz sem kriv tega. Kaj nijsi nič več ga dobila?“

„Oni teden je voda odnesla ga. Za drevej bode že dosti“, meni ona.

„Ne, ne! Jerica, jaz še za cele kupe ga vem. Takoj ti ga dobim celo naročje — če malo potrpiš tu-le!“

„Ne vem — če nij daleč“ —

O brž doli-le pod bregom. Prec ga prinesem.“

„Kaj bi bilo vstreženo materi. No, pa počakam“.

Blažic, ko bi bil ujel tudi cele tri lesice, ne bi bil tako vesel, kakor da je to ljubo dekle — ujel jo je tudi in po tako čudni naključbi seznanil se ž njo. In more ji zdaj še postreči! Kakor burja jesenska, zaleti se po bregu navzdol, da grnje in vejevje kar poka in stoka pod njegovimi črevlji. Samo ena misel začne ga skrbeti po tem dogodjaji. Izdal se je namreč, da je on tisti, ki nastavlja živalim. Če Jerica pove to, ali ne bode logar prijemal ga zato? Pa ona mu zdi se tako dobra. Če ji zdaj še prav dobro prikupi se in prosi jo — saj bo molčala!

V tem mnenji nagrabi velik val protja, poveže ga z vrbovo trto in tako poln dobre nade brž hiti ž njim. V kratkem je spet Rovom na vrhu in zagledeč Jerico že od daleč sopihaje kliče:

„Dolgo si čakala, dolgo?“

„O, saj si hitro prišel!“ pravi ona zadovoljna, viděč debelo butaro protja. —

„No, hitel sem, hitel, pa iskal sem najboljšega. Vidiš ga!“ rekoč vrže zvezek na tla in z rokavom obriše pot s čela.

„To bodo mati veseli!“ meni Jerica prevaljevaje butaro.

„Bog daj, da bi jim vse potegnilo iz noge in popolnem jih ozdravilo. Morebiti bi bilo dobro, da bi Jerica še ti nekoliko si ga zdaj navezala na nogo“, meni Blažič dobrotno in urno popadeč past pa jezno treščeč jo ob tla pristavi:

„Nikoli, nikoli več ne bom nastavljal tega groma!“

„Zakaj ne?“ praša Jerica skoraj malo plašno.

„Oh, da bi spet tebe zagrabila je-li, ali pa kakega družega človeka, in pa — oh Jerica še nekaj bi te prosil prav lepo“ —

„Kaj?“

„Nikar živemu človeku ne pravi, da jaz sem lesice lovil! Nobenemu, vašemu očetu tudi ne!“

„Zakaj ne? Kaj se bojiš?“

„Bojim, bojim se! Bog vé, kaj bi rekli, kaj bi naredili vaš oče, ako bi zvedeli to? Ne mara bi bilo slabo za me. Ti Jerica, če hočeš, ti me lahko rešiš hudega. Bom že kaj dal ti za to“.

„No, če je to, potlej si lahko brez najmanjše skrbi. Jaz bi rada molčala, živi duši ne povedala, ko bi treba bilo“.

„Oh, kako te imam rad!“ vsklikne Blažič neznano vesel, in seže po Jeričini roki na protji stiskat jej jo od hvaležnosti.

„Pa vem, da tega nij treba!“ nadaljuje Jerica tiščeč roko k butari.

„Po teh gozdih lovit imajo res le moj strije — ne oče! — menda največo pravico. Ali kolikokrat so že jezili se nad lesicami, češ, koliko škode da prizadevajo: da polové vse zajce, kuretino in druge živali. Sami so velikrat že rekli, da ne vem, kaj bi mu dali tistemu, ki bi jim postreljal vse lesice. Zato, če izvedó, da ti jih loviš: še hvaležni ti bodo!“

„Kaj res, Jerica, kaj res?“ povprašuje Blažič neizmerno oveseljen.

„Res, lahko jih sam prašáš!“

„Kar grem in pa prosil jih bom,“ rekoč zadene si protje, pri katerem je Jerica že stala.

„Kaj zdaj mi boš pa še domú nosil ga?“

„Lej no, saj veš, da nočem, da bi ti, ki te gotovo še noga boli, trudila se ž njim! O joj, še hvala, da ti ga morem!“

Ko nekoliko korakov storita, meni Blažič:

„To bi pa vendar menda bolje bilo, da bi vaši ne vedeli, da te je ugrabila past“.

„No, pa ne bom pravila“, odgovori Jerica hitro in določno, da jej Blažič popolnem verjame na besedo.

Potem jej začne živo pripovedovati, kako in zakaj je silno vesel, da je danes seznanil se ž njo.

„No, če ti past res nič hudega nij storila, zdi se mi še dobro, da sem te ujel tako — pa nikar ne zameri, ti, Jerica ti!“ pristavi Blažič šaljivo in celo prijazno smehlja se poboža jo z levico po rami.

Jerica se dobrovoljno smehlja, kakor da čisto ničesar nima zoper njegovo zobato past in šalo njegovo. To njega tolikanj osrči, da jej pove, kje in kedaj je že prvokrat videl jo. Malo mešje in opotekaje se pristavi

celo, da je na tihoma tudi željo imel, spoznati jo tako dobro, kokor-li danes.

Jerica na to njegovo izpoved sicer ne reče ničesar; a Blažič že z njenega jasnega obraza povzame, da ona mu teh predrznih besedi ne jemlje za zlo. Zato si upa tudi še nadalje popraševati po njenih osebnih okoliščinah in njenih ljudeh tam v koči.

Jerica mu polna odkritosrčnosti pripoveduje, da ona je uboga sirota brez očeta in matere, da je dve leti že služila v gradu za pestunjo, letošnjo jesen pa prišla tu h strijcu; da je ta trideset let že grajski gozdar, menda tudi nekaj premožen; da, dobrodušen, kakor je on, je le bolj iz krščanske ljubezni dozday zdržaval njeno siromašno, in vedno bolehalo staro mater, katera je domače potrebe mu opravljala, zdaj pa popolnem omagala. Zato ona, Jerica po zdaj streže obema.

„To imaš dosti dela“, meni Blažič, ki je zvesto poslušal njeno pripoved. —

„Dosti, pa to je ravno dobro; drugač bi utegnilo dolgočasno mi biti v ti samoti.“

„Ali bi bila ti raje pri gospôdi v gradu?“ praša Blažič zelo radoveden. —

„No zdaj, ko vem, kako me je treba tukaj, niti ne mislim na to.“

„Oh, ko bi pa jaz tako-le domá bil v gozdi, od družih ljudi proč — kakó bi bil vesel in pa srečen jaz!“ pravi Blažič z globokim vzdihljajem.

V takem razgovori prideta v obližje gozdarjevega domovanja. Blažiču, ko zagleda hišico, postane na enkrat nekaj tesno pri sre. S kakimi besedami naj bi opravičil, da z Jerico v družini prihaja v gozdarjevo hišo? Baš hoče že Jerico poprašati za svét zaradi tega, pa že je prepozno! —

Strije Miklavž, ki je stojêč pred vrati že od daleč zagledal prihajajoča, pričakuje jo radovedno zróč proti njima.

„Ho, kje si pa tega fanta, tega pridnega, dobila, Jerica?“ praša strije.

Jerico nekaj v sramežljivo zadrego vžene tako vprašanje, da molči in ne vé, kaj bi prec odgovorila. Tedaj oglasi se Blažič mirno rekoč:

„Jaz sem lesice lovil po gozdi, pa sem srečal jo, Jerico, ko je protja iskala, pa ga ne našla. Jaz pa sem vedel zanj, šel ji pakazat ga, nabral ga, in zdaj ga prinašam še sèm, ko sem močnejši od nje.“

„Hm, to si pa priden junak ti! Od kod pa si, čegav pa si?“ poprašuje Miklavž.

„Tam izpod Kukavnika Podlaznikov sem, Podlaznikov“, pové na ravnost Blažič.

„Potlej si pa sosed naš. Stopi malo v kočó k nam, pa odloži to butaro“, vabi Miklavž.

(Dalje pride.)

O Shakespeare-ovem Hamletu.

J. Pajk.

II.

Drugi čin.

Tough this be madness, yet there is
method in't II 2
No bodi blaznost to, bez smisla nij.

Polonius odpošila svojega služabnika Renalda v Pariz k sinu Laertu s pismi in denarjem, dajé mu naročila, kako naj po vedenji in ponašanji jegovega sina poprašuje. Hitro za odišlim služebnikom vstopi k Poloniju Ofelija vsa prestrašena, ter popisuje, v kakovem stanji je bil prišel Hamlet k njej: zanemarjen v obleki in postavi in duhom zmešan, najbrže zató, ker mu je ona enkrat preje ljubezen odpovedala. — Tudi na kraljevem dvoru so zavoljo Hamletovega čudaštva silno vznemirjeni; radi bi zvedeli, kaj je temu krivo. Zato pošljeta kralj in kraljica po najzvestejše svoje dvornike, med temi po Rosenkrantz in Gildenstern, Hamletova vrstnika, naj oná Hamleta ostro zasledujeta in opazujeta, da bi se vzrok „blaznosti“, kakor so Hamletovo čudaštvo smatrali, našel. — Za njima nastopi pri dvoru Polonius z vestjo, da on vé za pravi vzrok; kraljica pak mèni, da je Hamlet samó vsled očine smrti in jene omožitve predrugačen. Potem ko kralj odpravi Norwegovega poslanca, začne Polonius svoje najdenje razlagati. Po njegovem mnenji je Hamlet zblaznel zaradi Ofelije, ker mu je ona ljubezen odrekla. V dokaz čita neko zmedeno pismo, koje je Hamlet Ofeliji poslal. — Kmalu potem pride Hamlet s knjigo v roki, zamišljeno čitajoč. Polonius ga ogovori in začne skušati, a brž otide, ko se v svojo sramoto prepriča, da je Hamlet, pri vsej svojej „blaznosti“ šče ipak takó čudno pri pameti. Tudi Rosenkrantz in Gildenstern poskušata svojo srečo s kraljevičem, a tudi jima se zgodi kakor Poloniju, da sprevidita, kakó čudno je Hamlet šče pamet si ohranil. Razgovor med njimi nanese jih na glumce (glediščne igralce) ki se Hamletu po Gildensternu predstavijo. Ti so Hamletu uže od preje znani in tako on spomni enega, naj mu iz neke znane igre Aenejevo povest, koje pripoveda Didoni, ono mesto deklamuje, kakó je Pyrrhus starega Priama Hekubi navzoči z mečem razsekal. Igrèc začne sloviti in je pri nekterih versih sam ginjen in v obrazu premenjen. — Hamlet odpusti igralce naročivši jim neko igro: „Umor Gonzaga“ do prihodnjega večera naučiti se in jo na dvoru predstavljati; on sam bode jim kratki govor zložil, kateri naj v igro vteknejo in ga lepo slovijo. — Iz predstavljanja te igre, k ktorej mèni Hamlet kralja in kraljico povabiti, si obeta kraljevič osvedočiti se, bil li je oni polunočni duh v resnici očin duh ali samó lažnjiva pošast iz pekla. S temi pripravami k igri končá se drugi čin.

Barnum.

J. Pajk.

Mnogo se je v svojem času o početniku takó imenovanega „humbug“-a (sleparstva), o amerikancu Barnum-u čitalo. Naj tu nekoliko vrstic o tega moža življenji našim čitateljem priobčimo. Barnum se je rodil v Connecticut-u l. 1810. S kraja je bil novinar, pa ker je malo neslo, obesil je ta posel v kratkem na klin. Bil je potem nekaj časa bez vsega dela in je samo premišljeval, kaj bi počel, da bi si stanje zboljšal. Nekega dne, ko se takó bez posla po polji šeta, zapazi staro koščeno zamorko, tobak trgajočo. On stopi k njej in jo vpraša, koliko let je stara. Zamorka mu odgovori: „Osemdeset.“ — „Osemdeset“, reče Barnum sam pri sebi, „dvakrat osemdeset je stoinšestdeset.“ — Na to jo šče vpraša, kdo in kje biva jejni gospodar, in ko mu ona pové, otide. Ali uže črez eno uro pride nazaj; kupil je črnko od gospodarja za tisoč tolarjev in jo zdaj seboj odvedel. Nij pretekел dober teden dnij, uže jo kaže v bližnjem mestu kot — dojko slavnega Washingtona, in ljudstvo jo hodi za dragi denar gledat. Ali zamorka je bila uže stara in mu umre, predno mu je eden milijon denarja prislužila. Da mu to dosluži, kar šče manjka, napravi starki velikanski pogreb in „patriotično“ svečanost z ogovori „dojke“ in je „dojenca“, vstop pa nastavi po deset tolarjev za osebo. Drugi dan po zagrebu pa šče uredi veliko sedmino, vstop po dolarji za osebo, in zamorka je svojo dolžnost izpolnila: Barnum je postal bogat mož. — S tem mastnim „zaslužkom“ počel je Barnum druge svoje velikanske sleparije, kterim skoro nij števila. Samó eden poskus naj šče povemo. Po sedanskej bitvi prosil je Barnum Bismarka, naj mu ujetega — Napoleona prodá! On ga hoče ljudem po tolarji za osebo kazati, in kar bode za to izrešil, tega tri četrtine hoče Prusom za poravnanje vojaških stroškov povrnóti. Bismark — to se vé — nij hotel prošnje uslišati, ktere izpolnitev itak nij v nje-govej oblasti bila. — Barnum se méni zdaj, kakor novine pišejo, v Pariz preseliti. —

Listnica. Na vprašanje nekterim gg. naročnikom: Naročnina za Zoro pošila se „administraciji Zore v Maribor“. — G. B-ju v R.: Obečano cirilsko čitanje zadržujo šče nekteri tehnični spotikljaji. — Gg. dijaškim naročnikom v Ljubljani: Ker so šole zaprte, nismo lista poslali. Kdor ga želi, naj nam blagovoli naznaniiti.

Izdajatelj i odgovorni urednik: **Martin Jelovšek.**

Tisk in založba „Narodne tiskarne“ v Mariboru.